

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ (příloha MPP)

Tvorba a realizace: všichni pedagogičtí pracovníci
Koordinace a sestavení: školní metodik prevence
Zodpovídá: ředitelka školy

Cíle programu:

- Vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí
- Vytvořit pocit bezpečí pro každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu
- Vytvořit dobré sociální klima třídy i celé školy
- Podporovat pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli

1. část: PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ

a) Organizační opatření školy:

- Osobní příklad pedagog. pracovníků, vytváření pozitivních mezilidských vztahů mezi žáky a učiteli
- Zajištění dozoru nad žáky, především v prostorech, kde k šikanování již došlo, příp. by dojít mohlo (důležitá spolupráce i s ostatními pracovníky školy)
- Vzdělávání pedagog. pracovníků v akreditovaných kurzech k problematice šikanování
- Využívání časopisu Prevence, doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování
- Jasně stanovená pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení – vše ve šk. řádu
- Prevence šikany jako téma třídnických hodin
- Závaznost nepedagogických pracovníků řídit se pokynem k prevenci a řešení šikanování
- Vytvoření pracovní skupiny pro řešení šikany (MP, šk. psycholog, VP, ŘŠ, TU oběti, TU agresora)
- Spolupráce MP a ŘŠ s dalšími institucemi a orgány, zejm. s psychiatry, psychology, policií, PPP, oddělením sociálně-právní ochrany dětí.
Veškeré kontakty na instituce jsou k dispozici u MP, VP (rovněž na nástěnce ve sborovně).

b) Práce s třídním kolektivem:

- Použití anket, sociogramů atd. pro zjišťování neformálních vztahů ve třídě
- Realizace třídních akcí – výlety, třídnické hodiny, besídky, oslavy,...
- Včasné zachycení ohrožených dětí (individuální přístup)

- Při hrozícím problému realizace vrstevnických programů v rámci VkZ a OV
- Pro vytvoření nového kolektivu žáků 6. tříd realizace adaptačního kurzu
- Stanovení pravidel soužití třídní komunity
- Začlenění nových žáků do kolektivu
- Formování třídního kolektivu
- Na začátku školního roku seznámení žáků s programem řešení šikanování

c) Prevence ve vyučovacích hodinách:

1. Znalostní kompetence žáků (pro všechny pedagogické pracovníky závazné):
  - žáci mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
  - dokážou pojmenovat základní mezilidské vztahy
  - umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
  - ví, na koho se v případě ohrožení jeho práv obrátit
  - jsou si vědomi, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých, je protiprávní
  - respektují odlišné názory, zájmy, myšlení druhých
  - jsou tolerantní k menšinám
  - znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky
  - spory řeší nenásilným způsobem
  - znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
  - umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
  - znají významné dokumenty upravující lidská práva a ochranu dětí
  - znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
  - uvědomují si podstatu protiprávního jednání a odpovědnost za protiprávní činy
  - ví, že zneužívání dítěte je trestné
  - ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
  - bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání)
  - umí se správně rozhodnout v situaci vlastního nebo cizího ohrožení
  - dokážou komunikovat se specializovanými službami (linka důvěry, krizová centra)
  - odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médií, umí o této problematice diskutovat
  - ví, co je kyberšikana, jsou si vědomi, jaké nebezpečí pro ně i druhé obnáší
2. Nácvik sociálních dovedností prostřednictvím sociálně-psychologických her (OV, VkZ):
  - Naučit se: sebeúctě
  - komunikaci
  - asertivně
  - empatii
  - spolupráci
  - nenásilnému řešení konfliktů

- obranné strategii proti šikanování (naučit se překonávat provokace)
- naučit se v nebezpečí rozhodnout
- umět vyjádřit svůj pocit
- umět se ve skupině bránit

3. Další metody a formy prevence:

- nabídka volnočasových aktivit
- účast v soutěžích (výtvarných, sportovních, literárních, ...)
- poznávání se navzájem
- návštěvy divadelních představení
- dokumentární filmy na dané téma
  - filmy Davida Vignera na téma: šikana, poruchy příjmu potravy, domácí násilí, manipulace, HIV aj.
  - krátké filmy (výukový spot) BESIP na téma: chodec, cyklista, dopravní nehoda, návykové látky, bezpečně na kole, skateboardu nebo bruslích atd.
- dlouhodobý preventivní program (ZIP, Městská policie)
- tradiční akce školy
- patronát starších žáků nad mladšími

4. Spolupráce s rodiči:

- Včasná informovanost rodičů, co dělat, dozví-li se o šikaně
- Zapojování rodičů do společných preventivních akcí školy
- Konzultační hodiny pro rodiče se ŠMP a VP